

Mäntyharjun ja Pertunmaan kuntien yhdistymissopimus

(Sopimukseen johtanut neuvottelutulos hyväksyttiin yksimielisesti ohjausryhmän kokouksessa
Pertunmaalla 20.3.2024)

Sopimuksen käsittely ohjausryhmässä

19.2.2024 (Mäntyharjussa)

1.3.2024 (Pertunmaalla)

13.3.2024 (Mäntyharjussa)

20.3.2024 (Pertunmaalla)

Sisällys

1	Sopimuksen tarkoitus, sitovuus ja voimaantulo	3
2	Yhdistymisen toteuttaminen ja ajankohta	3
3	Kunnan nimi	3
4	Kuntien yhdistymisen tavoitteet ja edellytykset	3
5	Yhdistymishallitus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5.1	Yhdistymishallituksen toimivalta ja toimikausi	4
5.2	Yhdistymishallituksen jäsenet ja paikkojen jakautuminen	4
5.3	Yhdistymishallituksen yhteistyö yhdistyvien kuntien viranomaisten kanssa	4
5.4	Kuntien yhdistetty valtuusto	5
6	Uuden kunnan hallinnon järjestämisen periaatteet	5
7	Yhdistetyn kunnan luottamushenkilöorganisaatio 1.1.2025-31.5.2025	5
7.1	Yhteisvaltuusto 1.1.2025-31.5.2025	5
7.2	Lautakunnat 1.1.2025-31.5.2025	5
7.3	Vaikuttamistoimielimet 1.1.2025-31.5.2025	6
7.4	Valtuustokauden 2025–2029 luottamushenkilöorganisaatio	6
8	Kuntajohtajien asema uudessa kunnassa	6
9	Henkilöstön asema	7
9.1	Henkilöstön siirtyminen uuteen kuntaan	7
9.2	Henkilöstön palkkojen harmonisointi	7
9.3	Muutoksen tukeminen ja koulutus	7
10	Palvelujärjestelmien yhteensovittaminen ja lähipalvelut	7
11	Elinvoiman ja elinkeinojen kehittämisen vahvistaminen	8
12	Asukkaiden vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuudet sekä lähidemokratia	8
13	Uuden kunnan taloudenhoidon yleiset periaatteet	8
14	Yhdistymisavustuksen käyttämisen periaatteet	9
15	Yhdistymiseen liittyvät muut järjestelyt	9
15.1	Yhdistyvän kunnan viranomaisten toimivalta	9
15.2	Kunnalliset säännöt	9
15.3	Vaikutus kuntien yhteistoimintaan	9
15.4	Testamenttivarat	9
16	Yhdistymisen toteutumisen seuranta	10

1 Sopimuksen tarkoitus, sitovuus ja voimaantulo

Tämä sopimus on kuntarakennelain (1698/2009) 8 §:n tarkoittama yhdistymissopimus, jossa osapuolina ovat Mäntyharjun kunta ja Pertunmaan kunta.

Sopimus tulee voimaan, kun Mäntyharjun ja Pertunmaan kunnanvaltuustot ovat sen hyväksyneet ja tehneet yhdistymisesityksen valtioneuvostolle.

Sopimus sitoo sopijapuolia kuntien yhdistymisesitystä koskevan päätöksen jälkeen sen voimaantuloon saakka ja sen jälkeen siihen saakka, kun kuntien yhdistymisen voimaantulosta on kulunut kaksi vuotta.

2 Yhdistymisen toteuttaminen ja ajankohta

Mäntyharjun kunnan ja Pertunmaan kunnan yhdistyminen toteutetaan siten, että Pertunmaa kuntana lakkaa ja yhdistyy Mäntyharjun kuntaan 1.1.2025. Tässä sopimuksessa käytetään muuttuneesta kunnasta nimeä yhdistynyt Mäntyharjun kunta.

Lakkaavan kunnan oikeudet, luvat, omaisuus, velat ja velvoitteet siirtyvät kuntarakennelain 36 §:n mukaisesti yhdistyneelle kunnalle.

3 Kunnan nimi

Yhdistyneen kunnan nimi on Mäntyharjun kunta. Sopimusajan käytetään rinnakkain Pertunmaan ja Mäntyharjun vaakunoita. Sopimuksen päätyttyä käytetään Mäntyharjun vaakunaa.

4 Kuntien yhdistymisen tavoitteet ja edellytykset

Kuntien yhdistämisen tavoitteena on voimavarat yhdistämällä luoda nykyistä paremmat edellytykset vastata alueella tulevaisuuden toimintaympäristön, toiminnan ja talouden ongelmiin. Uudella kunnalla on mahdollisuudet paremmin kuin erillisinä kuntina varmistaa alueen asukkaiden palvelujen järjestäminen sekä turvata palvelujen rahoitus ja toimintojen kehittäminen pidemmällä aikavälillä.

Kuntarakennelain 4 §:n mukaan kuntajako voidaan muuttaa, jos muutos edistää 2 §:ssä tarkoitettuja kuntajaon kehittämisen tavoitteita sekä parantaa:

- 1) kunnan toiminnallisia tai taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä,
- 2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita,
- 3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia tai
- 4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Kuntaliitosselvityksen perusteella kuntajaon muutokseen on perusteltu tarve ja kuntajakolain 4 §:ssä säädetyt kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttyvät.

4.1 Yhdistymishallituksen jäsenet ja paikkojen jakautuminen

4.2 Yhdistymishallituksen toimivalta ja toimikausi

Yhdistymishallitus vastaa kuntarakennelain 10 §:n mukaan yhdistymissopimuksen toimeenpanosta ja huolehtii uuden kunnan toiminnan ja hallinnon järjestämisen valmistelusta. Yhdistymishallituksesta on muuten soveltuvin osin voimassa, mitä (*Mäntyharjun*) kunnanhallituksesta säädetään.

Yhdistymishallituksen käyttöön turvataan uuden kunnan valmistelun edellyttämät henkilöstö- ja talousresurssit, jotka arvioidaan molempien kuntien henkilöstöstä.

Yhdistymishallituksen toimikausi alkaa, kun kuntien valtuustot ovat yhdistymisesitystä koskevan päätösten jälkeen valinneet yhdistymishallitukseen jäsenet ja varajäsenet.

Yhdistymishallituksen toimikausi päättyy, kun uuden kunnan kunnanhallitus on valittu.

4.3 Yhdistymishallituksen jäsenet ja paikkojen jakautuminen

Yhdistymishallituksena toimii nykyinen Mäntyharjun kunnanhallitus ja Pertunmaan kunnanhallituksen puheenjohtajisto ja puhe- ja läsnäolo-oikeudella valtuustojen puheenjohtajistot. Yhdistymishallituksen puheenjohtaja on Mäntyharjun nykyinen kunnanhallituksen puheenjohtaja ja

- 1. varapuheenjohtaja on Pertunmaan kunnanhallituksen nykyinen puheenjohtaja.
- 2. varapuheenjohtaja on Mäntyharjun ensimmäinen varapuheenjohtaja,
- 3. varapuheenjohtaja on Pertunmaan ensimmäinen puheenjohtaja,
- 4. varapuheenjohtaja on Mäntyharjun toinen varapuheenjohtaja,
- 5. varapuheenjohtaja on Pertunmaan toinen varapuheenjohtaja,

Yhdistymishallituksen jäsenten nykyiset henkilökohtaiset varahenkilöt jatkavat varsinaisten jäsenten varahenkilöinä.

Molemmat kuntajohtajat vastaavat uuden kunnan valmistelusta yhdistymishallituksen ohjauksessa ja sopimusta noudattaen. Yhdistymishallituksen varsinaisena esittelijänä toimii Mäntyharjun kuntajohtaja Juho Järvenpää. Yhdistymishallituksessa Juho Järvenpään varalla esittelijänä ja puhe- ja läsnäolo-oikeudella vuoden 2024 loppuun saakka toimii Pertunmaan kuntajohtaja Leena Ruotsalainen.

4.4 Yhdistymishallituksen yhteistyö yhdistyvien kuntien viranomaisten kanssa

Yhdistymishallitus vastaa yhteistyöstä yhdistyvien kuntien viranomaisten kanssa ennen kuin valtioneuvosto on päättänyt kuntien yhdistymisestä.

Yhdistymishallituksen sekä kuntien valtuustojen ja hallitusten yhteistyöstä sovitaan erikseen.

4.5 Kuntien yhdistetty valtuusto

Mäntyharjun ja Pertunmaan valtuustot muodostavat yhdistetyn valtuuston vuoden 2024 loppuun saakka. Yhdistetty valtuusto kokoontuu ennen yhdistymisen voimaan tuloa tarpeen mukaan, mutta ainakin päättämään uuden kunnan vuoden 2025 veroprosenteista ja talousarviosta.

Yhdistetyn valtuuston puheenjohtajana toimii Mäntyharjun nykyinen valtuuston puheenjohtaja,

- 1. varapuheenjohtaja on Pertunmaan valtuuston nykyinen puheenjohtaja.
- 2. varapuheenjohtaja on Mäntyharjun valtuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja,
- 3. varapuheenjohtaja on Pertunmaan valtuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja,
- 4. varapuheenjohtaja on Mäntyharjun valtuuston toinen varapuheenjohtaja,
- 5. varapuheenjohtaja on Pertunmaan valtuuston toinen varapuheenjohtaja.

Pertunmaan ja Mäntyharjun kuntien valtuustojen muodostama yhdistetty valtuusto kokoontuu kuntajohdon koollekutsumana aloitusseminaariin elokuussa 2024. Tämän jälkeen yhdistetyllä valtuustolla on ainakin kaksi virallista kokousta.

5 Uuden kunnan hallinnon järjestämisen periaatteet

Uuden kunnan hallinnon järjestämisen periaatteena on toimiva edustuksellinen hallinto ja tehokas viranhaltijaorganisaatio. Lähtökohta on henkilöstöresurssien tasavertainen tarkastelu.

Uusi hallintosäntö valmistellaan yhdistymishallituksessa uuden kunnan valtuustolle päätettäväksi Mäntyharjun voimassa olevan hallintosäännön pohjalta ottaen huomioon, mitä yhdistymissopimuksessa on sovittu.

6 Yhdistetyn kunnan luottamushenkilöorganisaatio 1.1.2025-31.5.2025

6.1 Yhteisvaltuusto 1.1.2025-31.5.2025

Yhdistyneen kunnan valtuustona 1.1.2025 alkaen toimii kuntien kuntavaaleissa 2021 valittu Mäntyharjun kunnanvaltuuston ja Pertunmaan kunnanvaltuuston muodostama yhteisvaltuusto valtuustokauden loppuun 31.5.2025 asti.

Yhteisvaltuuston puheenjohtajana toimii Mäntyharjun nykyinen valtuuston puheenjohtaja,

- 1. varapuheenjohtaja on Pertunmaan valtuuston nykyinen puheenjohtaja.
- 2. varapuheenjohtaja on Mäntyharjun valtuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja,
- 3. varapuheenjohtaja on Pertunmaan valtuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja,
- 4. varapuheenjohtaja on Mäntyharjun valtuuston toinen varapuheenjohtaja,
- 5. varapuheenjohtaja on Pertunmaan valtuuston toinen varapuheenjohtaja.

6.2 Lautakunnat 1.1.2025-31.5.2025

Yhteisvaltuusto valitsee:

Tarkastuslautakunta 7 paikkaa (5 Mäntyharju, 2 Pertunmaa)

Vuoden 2024 tilinpäätöksen tarkastuksen ja arviointikertomuksen laadinnassa

yhteisvaltuuston valitseman tarkastuslautakunnan apuna toimivat lakkaavan Mäntyharjun

tarkastuslautakunnan jäsenet ja lakkaavan Pertunmaan tarkastuslautakunnan jäsenet kumpikin oman kuntansa asiassa.

Keskusvaalilautakunta 7 paikkaa (5 Mäntyharju, 2 Pertunmaa)
Sivistyslautakunta 12 paikkaa (9 Mäntyharju, 3 Pertunmaa)
Tekninen lautakunta 12 paikkaa (9 Mäntyharju, 3 Pertunmaa)
Rakennuslautakunta 7 paikkaa (5 Mäntyharju, 2 Pertunmaa)

6.3 Vaikuttamistoimielimet 1.1.2025-31.5.2025

Vaikuttamistoimieliminä toimivat Mäntyharjun ja Pertunmaan yhdistetyt

- vanhusneuvosto
- vammaisneuvosto
- nuorisovaltuusto

6.4 Valtuustokauden 2025–2029 luottamushenkilöorganisaatio.

Uuden kunnan valtuustossa on 27 jäsentä.

Uuden kunnan kunnanhallituksen kokoonpano perustuu nykyisen Mäntyharjun kunnan hallintosäätöön.

Kummallakin kunnalla on käytössään perinteinen lautakuntamalli, ja uusi Mäntyharjun kunta noudattaa samaa mallia.

Uuden kunnan lautakunnat:

Tarkastuslautakunta 5 paikkaa
Keskusvaalilautakunta 5 paikkaa
Sivistyslautakunta 9 paikkaa
Tekninen lautakunta 9 paikkaa
Rakennuslautakunta 7 paikkaa

Vaikuttamiseliminä jatkavat

- Vanhusneuvosto
- Vammaisneuvosto
- Nuorisovaltuusto

7 Kuntajohtajien asema uudessa kunnassa

Uuden Mäntyharjun kunnan kuntajohtajana toimii Mäntyharjun kunnan kuntajohtaja Juho Järvenpää. Pertunmaan kuntajohtaja Leena Ruotsalaisen virkasuhde päättyy hänen omasta pyynnöstään viimeistään vuoden 2024 loppuun mennessä.

Molempien kuntien kuntajohtajat toimivat vuoden 2024 loppuun saakka uuden Mäntyharjun kunnan valmistelussa. Mäntyharjun kuntajohtaja Juho Järvenpää on yhdistymishallituksen varsinainen esittelijä ja kokouksissa puhe- ja läsnäololla toimiva Pertunmaan kuntajohtaja Leena Ruotsalainen hänen varahenkilönään.

8 Henkilöstön asema

8.1 Henkilöstön siirtyminen uuteen kuntaan

Kuntajaon muutos, joka johtaa henkilöstön työnantajan vaihtumiseen, katsotaan liikkeenluovutukseksi. Pertunmaan kunnan työntekijät siirtyvät liikkeenluovutuksen periaatteilla Mäntyharjun kunnan palvelukseen virka- tai työsopimussuhteeseen.

Yhdistymishallitus valmistelee Mäntyharjun kunnan ja Pertunmaan kunnan henkilöstön sijoittumisesta yhdistetyn kunnan organisaatioon 31.12.2024 mennessä.

Yhdistymishallituksen käynnistettyä toimintansa siirrytään Mäntyharjun kunnassa ja Pertunmaan kunnassa yhteistyössä yhdistymishallituksen kanssa yhteiseen henkilöstötarpeen arviointiin, toimenkuvien tarkasteluun ja eläkkeelle siirtymisen ennakointiin sekä tarvittavaan henkilöstövalinnan valmisteluun ja henkilöstön rekrytointiin. Molempien kuntien henkilöstö on tasavertaisessa asemassa uusien henkilöstölinjauksien valmistelussa ja toteutuksessa.

8.2 Henkilöstön palkkojen harmonisointi

Uuden kunnan henkilöstön palkkojen harmonisointi valmistellaan työyhteisöittäin nykyisten palkkatasojen pohjalta ja palkkojen harmonisoinnin toteutus perustuu työn vaativuuden arvioinnin tuloksiin.

Palkkojen harmonisointi toteutetaan vuoden 2025 loppuun mennessä.

8.3 Muutoksen tukeminen ja koulutus

Henkilöstön muutostukeen, esihenkilöiden valmentamiseen, osaamisen ja työyhteisötaitojen kehittämiseen sekä sisäiseen tiedottamiseen laaditaan toimintasuunnitelma ja varataan tarpeelliset resurssit vuosille 2025–2026.

9 Palvelujärjestelmien yhteensovittaminen ja lähipalvelut

Yhdistyvien kuntien palvelujärjestelmien yhteensovittaminen toteutetaan siten, että palvelujen saatavuus ja vaikuttavuus sekä kustannustehokkuus ovat kuntalaisten tarpeiden ja kuntatalouden näkökulmasta tasapainossa.

Lähipalvelut järjestetään asukkaille yhteneväisin perustein ottaen huomioon eri asiakasryhmien ikärakenne, palveluiden tarve ja niiden käyttöiheys sekä yhdyskuntarakenteen erityispiirteet ja liikenneyhteyksien toimivuus. Lähipalvelut tarjotaan asukkaan ja asiakkaan lähiympäristössä ja kotona sekä liikkuvina ja sähköisinä palveluina.

Yhdistymissopimuksella turvataan myös Pertunmaan alueella varhaiskasvatus ja peruskoulun alaluokat. Pertunmaan kunnan nykyinen yläkoulu siirtyy Mäntyharjun yhtenäiskouluun aikaisintaan elokuussa 2026. Pertunmaalla säilyvät asiointipiste, työllisyyden palvelut (Mikkeli vastuukuntana) ja etätyömahdollisuus. Yhdistymissopimuksella järjestetään Mäntyharjun keskustaan ja Pertunmaan kirkonkylälle taloushallinto, rakennusvalvonta ja muut asukkaiden tarvitsemat lähipalvelut.

Nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön, liikunnan, kulttuurin, kirjaston ja kansalaisopiston lähipalvelut järjestetään tasapuolisesti asukastarpeen mukaan yhteisesti sovitun mukaisesti.

Mäntyharjun lukio säilyy kaksisarjaisena.

10 Elinvoiman ja elinkeinojen kehittämisen vahvistaminen

Elinvoiman ja elinkeinojen kehittämisen keskeisimmät painopisteet ovat uuden Mäntyharjun kunnan olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten varmistaminen.

Kehittämistyössä keskitytään erityisesti taajamien kehittämiseen kylätoimintaa unohtamatta. Kehittämistyöhön panostetaan myös hankerahalla.

11 Asukkaiden vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuudet sekä lähidemokratia

Yhdistetyn kunnan tavoitteena on vahvistaa kunnan ja sen alueiden asukkaiden paikallisen identiteetin sekä kuntalaisvaikuttamisen ja -vastuullisuuden kehittymistä.

Kuntalaisten osallistumisen mahdollistamisessa on keskeistä kyläyhdistysten ja muiden kuntalaisjärjestöjen toiminnan tuki ja niiden vuorovaikutus kunnan kanssa.

12 Uuden kunnan taloudenhoidon yleiset periaatteet

Kummankin yhdistyvän kunnan taloudet ovat vaikeuksissa yleisen taloustilanteen mukaisesti. Hyvinvointialueuudistus ja valtion nopeasti heikentynyt talous ja viime vuosien raskas velkaantuminen ovat heikentäneet kuntien talouden edellytyksiä järjestää kuntalaisille palveluita nykyisellä tasolla. Pertunmaan kunta on ajautunut tilanteeseen toisen arviointimenettelyn vuoksi ja Mäntyharju on aloittamassa talouden sopeuttamista arvioidun talouden tulevan epätasapainon vuoksi.

Uusi Mäntyharjun kunta sopeuttaa talouttaan niin, että yhdistynyttä kuntaa uhkaava negatiivinen vuosikate estetään käynnistämällä ja päättämällä välittömät sopeutustoimet kummankin yhteen liittyvän kunnan alueella. Tilinpäätöksen on oltava ylijäämäinen.

Uuden kunnan taloudenhoidon yleiset periaatteet ja tavoitteet perustuvat kestäväan kuntatalouteen, investointien pitkän aikavälin hallintaan sekä tehokkaaseen ja vaikuttavaan palvelutuotantoon ja rakenteeseen. Käytännössä tämä tarkoittaa mm. velkaisuuden hallintaa ja riittävää tulorahoitusta suhteessa investointeihin. Yhdistymishallitus valmistelee vuoden 2025 talousarvioesityksen yhdistetyn valtuuston päätettäväksi.

Yhdistyneen kunnan taloutta ohjataan niin, että uuden kunnan sopeutuksen mahdollisuudet palvelurakenteissa ja muussa laajuudessa ja laadussa käytetään ja samalla edistetään elinvoiman kehittymistä. Sopeutus kattaa sekä tulojen lisäyksen, mutta erityisesti palvelurakenteessa on otettava huomioon palveluiden todellinen tarve ja tarpeen kehitys.

Kuntien lakiin perustuvat maksut ja taksat yhdenmukaistetaan 1.1.2025 alkaen.

13 Yhdistymisavustuksen käyttämisen periaatteet

Yhdistymisavustuksen käyttämisen periaatteina ovat uuden kunnan elinkeinojen edistäminen, palvelujärjestelmän uudistaminen ja talouden vahvistaminen sekä tuottavuuden ja henkilöstön osaamisen kehittäminen. Yhdistymisavustus käytetään yhdistymisen kustannuksiin, uuden kunnan palvelujärjestelmän kehittämiseen ja palvelujen tuottavuuden parantamiseen tai uuden kunnan talouden vahvistamiseen.

Yhdistymisavustuksen kohteet ovat:

- Elinkeinojen kehittämistyön vahvistaminen (viestintä, markkinointi, elinkeinotoimi)
- maankäytön ja kaavoituksen resurssointi ja kehittäminen
- yritysten toimintaedellytysten varmistaminen (työvoiman saatavuus)
- lainojen uudelleen järjestely
- Toimenpiteet teollisuuden alihankintaketjujen vahvistamiseksi kunnassa

14 Yhdistymiseen liittyvät muut järjestelyt

14.1 Yhdistyvän kunnan viranomaisten toimivalta

Kuntien yhdistymistä koskevan valtioneuvoston päätöksen tekemisen jälkeen yhdistyvän kunnan viranomaisen ei saa päättää asioista, joilla olisi merkittäviä uutta kuntaa sitovia vaikutuksia ja joista päättäminen olisi yhdistymissopimuksen tarkoituksen vastaista. Yhdistyvän kunnan viranomaisen saa päättää asioista, joilla olisi merkittäviä uutta kuntaa sitovia vaikutuksia, jos päätöksentekoa ei voida asian kiireellisyyden vuoksi lykätä.

14.2 Kunnalliset säännöt

Kunnalliset säännöt tarkistetaan uuden kunnan tarpeiden mukaiseksi 1.1.2025 mennessä.

14.3 Vaikutus kuntien yhteistoimintaan

Kuntien keskinäistä yhteistoimintaa koskevat sopimukset päättyvät 31.12.2024, ellei jonkin asian kohdalta aikaisemmin erikseen sovita.

Yhdistymishallitus neuvottelee kuntien ja muiden tahojen kanssa tehtyjen voimassa olevien sopimusten jatkamisesta, muuttamisesta tai purkamisesta.

Yhdistymishallitus ja sen toimikauden päätyttyä uuden kunnan kunnanhallitus käsittelee kuntien sopimukset kuntayhtymien kanssa ja neuvottelee tarvittavat perussopimuksen muutosehdotukset.

14.4 Testamenttivarat

Molempien kuntien perintö- ja testamenttivarat käytetään kuten perintö- ja testamentti päätöksessä tai viimeisissä toiveissa on esitetty Mäntyharjun ja Pertunmaan alueilla.

15 Yhdistymisen toteutumisen seuranta

Kuntaliitoksen sovitun mukaisesta toteuttamisesta ja yhdistymissopimuksen noudattamisesta raportoidaan uuden kunnan valtuustolle kolmannesvuosiraporttien yhteydessä. Tarvittaessa toteutetaan yhdistymisen toteutumisen ulkoinen arviointi.